

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collegia Ingolstandensia - Cod. Aug. pap. 104

Rath, Hieronymus Arnold

[Reichenau], 1598-1600

Quaestiones

[urn:nbn:de:bsz:31-75977](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-75977)

308
155
Quaestiones.

Et

J. S. G. V. G. (N. P. V. S.)
Juris.

A. P. H. O. R. E.

Alberto Gyphamio J. V. L.
non non Professore
Ordinario.

Apud Ingolstadt.

Quot Sunt Libri Juris Ciu.!

Quatuor: Institutiones, Pandectae seu digesta,
Codex, et Novellae seu auctoritates. Codex
inter hos quatuor libros primo fuit compositus,
in eo quatuor libri Institutionum Imperatorum. Pandectae
sunt compositae, in quibus tria continentur
maxima responsa et sententiae prudentium. Pandectarum
Institutiones sunt compositae, sed editae ante Pandectarum
aetatem. Proximo post editionem Institutionum Codicis
quatuordecim annis Codex fuit compositus, quae hodie
habentur. Tandem abrogatis his tribus libris capite
Justinianae novae constitutiones edite, et post viginti
annos sunt repositae, et in unum librum collectae.

Libri Juris

Libri Juris Canonici.

Sacrorum, Decretales, Sexti decretalium in Romanis
lincis et Extraneis.

De his quae sunt

Cur sunt 4. Libri
Quintus?

Quid tot erant Libri constitutionum Gregoriam imitari
voluit Justinianus.

Quid continet in proemio?

Primo Imperatorum in bello armis, in pace vero
sua debere. Quae suo et Justinianus habuit: Nam
in bello ex gentes multas devicit, et Aethiopia, Scythia
et Vandalis occupavit. In pace vero composuit tam
in se quam in collegis. Secundo de militationibus suis
casus suos composuit a tribus, Triboniano, Theophrasto
et Borysthenis et casus gratiarum iura utilia et
absoluta, casus ex antiquis Juris Civilis politissima col-
lectas. Tertio, hortatus est Adolescentes ad Jurispru-
dentiam propositis beneficiis, honoribus et Reipublicae.

Titulus 19 et 20.

Prima divisio est in Jus publicum et privatum. Jus publicum
in privato, Gentium, naturale et Civile. Tertio divisio

in Jus Scriptu & no Scriptu. Hi sunt tituli generalis
 et h paratorij, in quib. gignoz hae quatuor jo defini
 tione ob Quod dicitur et Jus is prudentia. 1° Met hily Jurispru
 dentia duplex. Facilis ut in iudicialibus. gesta
 ut in g ditionibus. 3° Exempla Juris. 4° tres dicitur
 ones Juris.

Juris Scripti quot sunt partes?

Quing. Sex. Quae?

Lex plebiscituz, Senatus consultu, principu pla
 cita, Magistratum edicta, responsa prudentuz.

Juris no Scripti quot partes?

Quae: Consuetudo & Aequitas.

Quid est Jus Naturale?

Quod naa oia aequalia domit. Nihil est, Jus requirit
 ratione. Quod no e in bellis, qd nec ius. Sed Jus reale
 hic proprie no e ius, sed impety et affectu.

Quid est Jus Gentium?

Est id qd naturalis ratio geditur, et apud oes hoies parum
 est, ut sunt g dicitur bellu, iuritz, dominium,
 religio. Vng g dicitur Civilis e, no ut multu uolunt quatuor.

Jus Civile quid?

Est id quod populu Romanu sibi qd geditur, ut Man
 tentionu, Culela, Antm, usucapio, Stipulatio,
 actio.

Juris Subiecta quae sunt!

Personae, Res, et Actiones.

Quare est duplex, Vel Simplex
vel quadruplex, ut subiectu
Physica e corpus naturale!

Quia tm in Civilib. spe datur respub. personae
et bona Civiu. Sed ut producantur ad Effectu, requiritur
actionu opus.

Quid Spectatur in personis!

Primo an sit liber vel serug. 2o an sit sui Juris
vel alienij. 3o an sit sub tutela vel cura vel neutroque
nec tunc. 4o primi iuris subiectu quod e de personis
tractat tres divisiones. 1a. oes hoer vel sunt sui vel
liberij vel serug. alienij Juris. 2a. oes sunt sub tutela vel cura vel neutro
tro iurisdictione. De his b. t. ubi agit. toto lib. 1o. tit. 1.
De prima divisione agit tit. 3. 4. 5. 6. et 7. de 2da
tit. 8. 9. 10. 11. et in. S. et certia tit. seqq. usq. ad fine.

res hoer vel sunt
liberij vel serug.
4a

Quid est Libertas!

est realis facultas, qua quis facere sit q. libet nisi
quod ius e iure prohibet.

Quid e Seruitus!

Constitutio bonu gentiu qua quid dominio alioru gtra
ratiuitatem subijit.

Haec Seruorum et Libetorum
aliqua Biniisio!

21

liberos diuidi in ingenuos et libertinos. Seruol no
diuidi. Sed ois esse pari iure, et no pari offio.

Quibus modis fit aliquis Seruus?

Quobz. Naturalitate uel Jure. Jure aut uel Gentiu uel
Ciuilij. Gentiu captiuitate. Ciuilij siquid maior 28.
anni uel optimi participantu sese uenuntioij passy sit.

Quibus modis Seruitus ee desinet?

Manumissione, sicut de manu datio, uel datio libertatis.

Quotuplex! Multiplex.

Ut uindicta, testamentaria, ^{consus} in Etia, ut amioij p eptam.

Quis pot manumittere?

Dominy. Aut ois. Excepto minore 20. annis.

Quo annos 14 habens testari pot
Et manumittere non solum no potuit?

Quia inquit imp. Libertas res inalienabilis. ^{novella}
vig. ^{in fine} spe quo testari et libertas dari potest. ^{hodie tñ pubes}
^{tuoz, qda etate}
^{testari, et qd}
^{manumitteret}
^{potest.}

Secunda Personae diuisio

Quaedam sui Juris. In potestate honz.
Alienij Juris. In potestate patija.

**Domina potestas quibus
modis acquirit?**

Jis quibus aliquis est seruus, naturalitate et Jure.

Quibus modis tollit?

Quibz. aliquis ex seruo fit liber, puta manumissione.

*Patria Potestas quibus modis
acquiritur?*

Matrimonio seu iudicis nuptiarum, adoptione et legitimatione.

Quae sunt iura ad iustas nuptias?

Civitas Romana, aetas iuda, gensus tu? gtrufonciu? quia eorundem
nig? sunt pote, ut neq? cogratio, neq? affinitas impediat
neq? frigiditas aut rari? inhabilitas uel maleficiu?

An nuptiae aliqua sint iniusta?

Sunt: Ut gubina et q? sine gtrufu parentu? gtrufu, ibi de
iure civilis, Purg. Curon. sicut eorum opinione?

An dos ad mirum iura?

Non: quia mirum? gtradio personarum ad reru? uel bonoru?
Iure aut? Curon: dos mirum?

An iura beneficium?

Iure Curonico placet? est necessaria.

Legitimatione quot modis fit?

tribus: curia ablatione, qui non? manu? ex gtritu,
tione Theodori 1.3. C. de nra libe. Subsequente uno,
et rescripto Vrinispi? gtrific? dicit? Legitimatione,
de qua non? ugi? ni? dicit.

Adoptio quid?

Ad aliu? legitimum, quo quis fit filius alterius, et in eius
partem transit, excepto uno casu, qui est, ut si uxor
ni? adoptionem det, iura patri? gtrualis non? h? uolunt?
Sed tu? iura successu? ab intestato ei? tributa sunt.

Extraneus hic no e filius matris, h alias sit.

Quotuplex est?

Simplex, Adoptio et arrogatio.

Quomodo differunt?

Multiplex: Adoptio fit per magistratu. Arrogatio per principem. Et Adoptio filius sum. arrogatio pater sum. sine iuris sui. 3o arrogatio pubes, no u impubes nisi pmissa fuerit, et eam cognita an expectat pupillo, cu his q dolo q, q ut caueat. Arrogatio perso, ne publica, si intra pubertate decidunt restituat ei sua bona. Et no emancipat nisi eam cognita bonay restituat. Nam si scry fuerit, quartam partem bonay suorum cu bonis que ad illa debuit, reddere debet. Adoptio u tam pubes quam impubes. qo per arrogatione no tm persona sed et ei bona et liberij potestate arrogatio. subiectione q adoptione sola prona.

Cetera Personarum Divisio.

Personae Sui Juris Sub tutela sunt. Sub Cura. Et utroque iure dominentur.

Quid est Tutela?

Tutela e ius ac potestas in capite libero ad tuenda ei qui p aetate ipse se defendere non potest: Vis et actus eadem valent, malim existimari, et potestas b.

Quotuplex est Tutela?

Antiqua

Testamentaria,	Agnatorum,
Legitima,	Patronorum,
Gratua,	Parentum,
Fiduciaria,	Amicorum,

Quot modis constituitur Tutela?

Tribus Testamentaria. Legem. Latine.
Quo differunt species hae!

Primo testamentaria d' ab homine. Legitima d' lege, ab
in testato. Latina d' magis. Quae inter parentes
filios et liberos in potestate. Legitima inter agnatos et li-
beros, et inter libertos. Et manumissorie: hanc in
quoslibet.

Quibus modis finitur Tutela?

Subtate, capitis diminutione, mortis tempore.

Quotuplex capitis Diminutio.

Triplex Media. Minima. Maxima. Maxima e' in qua
et civitas et libertas amittit. Media cu' Civitas
perditur. Minima cu' Civitas et libertas manet, statum
aut no' dignitas mutat.

Quis in Testamento Tutelam
dare potest?

Dare potest pater: dari potest tantum paterfamilias. paterfamilias
sponsus pro patre. Sponsus. Sponsus proprius cu' libertate.
et sine et ex necessitate libertatem sequuntur.
Alioquin Tutor pure no' datur. Sed sub g'ore: Idem iudex
cuius est de furioso et prodigo.

Qua est Fiduciaria Tutela?

Quod si sui frater emancipatus vel impuberis post mortem patris sit tutor.

A quo Magistrate datur Latina?

A Prince vel Episcopo in urbe, a Rege in provincia. Hoc si si pupilli facultates ultra centum solidos valeant, a Rege sive Civitatum et Civitatis Antistite vel alijs pub. p. d.

Quid Curatio?

Est in potestas in capite libero, qui per civitatem aut vicium aliquod animi vel corporis negotia sui tueri non potest.

Quotuplex?

Simplex. Latina nulla tutaria, quia curator minoris non datur. 2° differt Tutor a Curatore, quia tutor fit tribus modis. Curator uno. Differt et in alijs ut in actione sub p. d. sicut in his tribus. 3° quod tam tutor quam Curator satisfacit, sed non omni, sicut tutor legimus. Uno casu habens satisfacit sicut qui sine iustificatione datus est. 4° utrum se excusare potest. 5° utrum se excuset.

Quot sunt casus Excusationis?

Quindecim.

1. Liberos multitudo.	9. Si ex inimicitia datus Tutor.	9.
2. Absentia sui pub.	10. Si a patre pupilli datus, pro	10.
3. Magistratus.	mediam potestatem sit.	
4. Qua onera tutela non assumuntur.	11. Infirmitas.	11.
5. Lites in parente pupilli.	12. Coniugium, si in pupilla	12.
6. Occupatio.	13. Tutor gloriari nolit.	13.
7. Absentia valetudo.	14. Atus.	14.
8. Ignorantia litterarum.	15. Administratio rem f. habet.	15.
	16. Professor Antiquus.	16.

Tertio quod tam Tutor quam Curator Superius prode huius
sunt. Remoty ob idem fit infamis. ob culpa et in
notantia no item. Hacten in Germania nulli sunt Cu
ratores, nec tres tutorum species, Ita Latina, Lat
na nulla satisfactio.

INVASIONES

Lib. 9. de rebus altero Jure
Subiecto.

Ubi de eo agitur!

Quo lib. 2. 3. et in illis quatuor usq ad actiones
q huc man latissima spectet.

Quot sunt hic divisiones
rerum.

Prima res sunt in se. Inve. ut air, aqua, mare, et
littora riuibus. Vel sunt publica, Curia, gentium
ut flumina, portus, et riparia usus. Vel sunt uni
uersitatis, ut theatra, via portus basilicae marte
vel sunt singulorum ut praedia, arua, domus. Vel sunt
nullae ut res sacrae, religiose et sanctae. Secunda
res sunt corporales vel incorporeales. Corporales
sunt q tangi possunt, et sunt numerabiles, ut domus,
liber, uentis, uita. Incorporeales sunt q tangi
non possunt, h sunt tam publicorum quam urbium
nominum. 1. usus. 2. fructus. 3. usus. 4. hereditas
5. obligatio.

Quis modo seruetur in his duabus
rerum divisionibus?

Primo agitur de modis acquirendis, ut et tit. de usu
capione. De rebus illis imperpetuo, vel de servitutibus. 160
tit. 3. lib. 4. et sic de alijs in seq. tit. agitur.

Quotuplex sunt Modj acqu
Eendj Prominij

Supplicat; Statuta feudaria gentium et Civitat.

Qui Sunt Juris Gentium.

1. Occupatio.	7. Alluvio.
2. Invenio.	8. Confusio.
3. Hunc fidei possessio.	9. Comixtio.
4. Traditio.	10. Adificatio.
5. Accessio.	11. Aluvatio.
6. Pactura.	12. Satio.

Qui Sunt modj acquirendj
Civiles.

Occupatio, Donatio, Testamentum.

Civiles modj qd dicitur?

In singulares seu spualia, et universalia.

Quod sententia nates ita dicitur?

non possit, sed vult esse singulari sui rem singulari
Jurium.

Quot sunt modj Civiles rerum
Singularium?

Sunt hi quinque Occupatio longj tps possessio, dona
tio, Legatum fideicommissu singulari.

Quot sunt modj Civiles
Usus.

Quatuor.

Henrich

Creditas ex hinc, aut ab intellectu. 2. bonorum
possessio. 3. Inrogatio. 4. Adhuc pro bonorum libertate
servandae cau.
ac primo de Permittendis.

Quid est Permittus?

Est ius sp. ch. quoddam.
Quotuplex!

Duplex. Urbana & rustica, quia sp. ch. aliud urbanum
aliud rusticum, ut domus, villa.

Quibus modis constituitur
Permittus?

factis, institutionibus. Testamentis.

quibus modis finitur? R. Non utendo

Quid est ususfructus?

Est ius utendi, fruendi, salva reru' substantia.

Quibus modis constituitur.

factis, institutionibus, Testamentis. finitur morte
capitis diminutione et minima, cessione, rei interitu,
non utendo.

Quid usucapio?

Est adiectio domini per confirmationem periculi temporis
lege definit.

Quid colligitur ex ea deficio?

Illud videtur sicut ariam seu requisita.

Quae igitur sunt iura!

Continua possessio tempus lege scripta triennium
ut pro re mobilij, i. 3. pro re immobilij inter vicennia,
inter vicennia vicennia.

Sed nonne bona fides et lust.
Cit. C. res non vitiosa
iura q. sunt?

Atq. sed hae sub iusta possessione continentur.

Quid est longij spis possessio!

A dominij acquisitio gratuita abtra tractum aut Codicillis

Quotuplex!

Triples, mortis caa, inter vivos et pro nuptias.

Quae differt donatio inter vivos
a donoe mortis caa!

Qui multis sed hic tu nisi quis, y donatio mortis fle
reponat pot. Altera no pot. Ito y hae similitudis si e leg
yato, ita no.

Quid e hereditas!

Ad successio in universu Jus q. defun. y habuit. vel vel
deedy successio. Quia honoy potio e successio
sed no civitiz non y stonia. Hodie in Germania nulla
e possessio.

Hereditas quotuplex!

Duplex: testamentaria et legitima seu ab intestato.

Testamentu quis!

Et voluntatis nostra iusta sententia de eo qd quib post nos
ten eig fieri uelit.

Quotuplex Testamentum!

Supplex: paganium. Et militare.

Paganum quotuplex!

Scriptum et non scriptum.

Scripti regesta quae!

Haec quatuor. 1° Septem testat regali honorij. 2° ut
eciam illis titulu vocitez uel saltum dicitur in the scri
pto clauso gtiroy titulu. 3° ut testat scribant cum
testatore, et subsiguent. 4° ut uero gtextu fiat.

An heredis institutio sit nra!

Atq; sed no recte inter solennia numerat.

Institutio heredis quo
tuplex!

Supplex. Una primi testis qd pnie institutio legit.
Altera scilicet quae substitutio dicitur.

Substitutio quotuplex!

Supplex: directa et fiduciaria.

Directa quotuplex!

Vulgaris et pupillari b, accipit 3° exemplum b,
uel quasi pupillari b. Vulgaris diuisio in quatuor
membra: Vulgare, pupillare, breuiloquum exemplum
et compendiosum.

duos uel ex n. cuius pote. auget hereditate? Si plures
 sui serui sit pro rata portione huius auget hereditatem.
 Proprius seruus e, in quo huius n. aduam p. p. etatem h. b. e.
 altero habente usum fructu. Alioq. in quo quis usum
 fructu h. b. e. Sed et alia sunt n. testato, ut legatu, fidei
 commissu, Tutela, n. n. missio.

Quaeritur an C. Contractus In

Testato fieri possit?

R. no. pot. quia testam. e. actus n. uoluntatis; Contractus
 e. n. uoluntatis.

Legatum quid?

Est donatio facta a defuncto relicta ad heredem n. testato.
 quia et fidei commissu e. donatio a defuncto relicta sed
 ab n. testato.

Quotuplex Legatum?

Duplex: Singulare et uniuersale. Verba h. legationis
 ha. sunt: Rogo, uolo, m. uento, peto, fidei tuae com.
 mitto, e. Regula tu. ualere, q. u. uia.

Legatum et Fidei commissum Sim.

ulare, an hodie inter se

différant?

R. n. plerimq. esse cognata, Sed in quibusd. t. d. libe.
 rant: ut legatu. sit acerb. b. directu. Fidei commissu.
 uerbis legari. e. Legatu. fit n. testato tu. fidei commissu.
 su. tam n. te. f. to q. ab n. testato.

Codicillu. quid?

Scriptu' simplex, quod quis alteri rem aliqua relinquit
post mortem ei jolandum

Codicillus quatuorplex!

Supplicis, vel ad titum facti: s; cu' titus factus est, et
alios adiecit vel ab intestato cu' quis solos relinquit
Codicillus nullo nisi per factu' testis

Qua' Codicillus Sollemnis!

Ceteris quicq; heres militat; no' pot, sed tu' relinquit
illis p' legatu' o' fiduciarius

Et haec de 9. lib. Instit.
Observat. digniss.

DE TESTAMENTIS

libro 3. Instituit.

De heredit. q' ab intestato deferunt, hactenus dictu'
e' de testam' et Codicillis sine de hereditate ex
testam'. Nunc sequitur ut de hereditate legitima s; ab intesta-
to videamus.

Hereditas ab intestato quid sit, intelli-
gi potest ex definitione intestati.
Quis est intestatus!

Est decedens qui aut ois titum no' fecit, aut no' iure
fecit, aut id quod fecit, ruptum irritumq; factu' est

aut si qd eo nemo haeres existerit.

Ordines hram ab Antiquo Succedentibus quot sunt?

Primo tempore duo erant Civiles, suorum & agnatorum.
Hi hinc adiecit alios ordines nō tñ hram, sed bonorum
possessorum. Quibusdam autē iure sunt duo Civiles qui
sūt duplex, parentum et liberorum, & transversales et il-
lateri & sūt simplex, Agnatorum et Cognatorum inter quos
in hoc casu nulla ē diffinitio. Hic addit sūt Successio Viri
& uxoris qd tñ nō est hram, sed bonorum possessio.
Sic et ex hinc succedat, nō est sicut haeres, ob hoc
quod aut in hram sicut Successione legitima impetrat,
versus hinc eorum graduum. Qui in gradu proximior
ulteriori excludit.

Gradus Cognatis quid?

Est series qdam seu ordo personarum per singulas genera-
tiones veniens.

Quotuplex?

Triplex. Superior, Inferior, & Transversalis.

Suntne et gradus Affinibus?

Iure Civilis nō sunt, quia ubi nō ē generatio, ibi nō est
gradus: hactenus de hram & tñ hram et qd ab intestato
& est primis modis accedens. Bonorum veritas qd ē bono-
rum possessio, sed de eo nihil agens, quia nec hodie
sunt nisi: Quare nunc tractemus de Obligatione.
Ad hinc ad illas et Superioribus.

Obligatio quid!

Est Quis vinculum quo necessitate adstringimur ad aliam
res solvenda scilicet nostra Civitatibus Jura. Et et ob
ligatio naturalis de qua hic non agitur.

Obligatio quae divisiones quot sunt!

Quae hic sunt, una est quae obligatio vel est Civilis, vel Sto
ria. Altera quae obligatio est ex contractu vel quasi
iure vel quasi.

Utrum sunt plures divisiones!

Sunt sed non hic. Et obligatio Civilis, de naturali non
est. Romo.

Quae Civilis et Storica exempla!

Exemplum obligationis Civilis ut ex se mutuo con
trato, deposito, emptione. Exemplum Storicae ut de gra
tita pecunia recipiendo fuerit nec est manifestum.

Contractus quid!

Contractus est altero citroque obligatio.

Utrum ista haec definitio!

Non est. Quia addendum est tractatus est negotium duorum vel plu
rum consensu imitum cogentibus illos ad dandum aliquid vel
faciendum.

Quibus modis fiunt contractus!

Quatuor: re, verbis, literis, et consensu. Alii
quod m. f. tm. tribus modis fiunt, re, verbis et consensu. Et
literarum obligatio, quod et notum est non est iure. Sed ut
obstant lex non figura 38. f. de obligatio: et actio.

Vbi dicitur qd. col. modo literis et verbis obligemur. Rursum
in hinc tria genera dantur, uno in casu ubi quis literis
obligari.

Quot sunt generis qui re fiunt?

nunciatus quinq.

Mutuum quid?

Est qd. Juris Genium nominatus Stricti Juris
qui re perficitur, in quo datur rem fungibilem eo
modo ut tunc quid accipientis fiunt: aliquando tu
is no. eadem speciem, qd. detinetur, sed item genus iuste
bonitatis retinetur.

Secundo: Quodbitu quid?

Est quod ois no. debet, sed quod iure nra. ut qd.
tunc saltem no. debet, vel sub qd. ce. ante existat et
q. sup. debitu e. solutu: Sic et q. alij debet, alij solutu.

Tertio: Commodatus quid?

Est qd. Juris Genium nominatus Stricti Juris q. re perficitur,
quo res vestra custodia eam apud aliquem deponimus,
in quo fidem fallere gravissimu e.

Quarto: Depositu quid?

Est qd. Juris Genium nominatus bonae fidei q. re per
ficiat, quo res ad certu usu determinata, utenda datur:
quia si inuito hinc ad aliu usu transferat, factu comittitur.

Quinto: pignus quid?

Est q. reale, p. creditor noie eig. q. sibi det. rem obli.

gata' tenet, h' et ipse g'at' quo res creditor obligat
pignus diei p'nt. Obijci potest. Quid dicitur seu n' d'c
bit' solutio, potig' est d'p'nd' q' g'rat'q'. R'uer
id e' nam solutio opponit' obligationi sine g'rat'q' et
p'ovide' quatuor tm' sunt q' re g'rat'q' potest h' m'g'
q' proprie diei g'at' et q' re fit, quia p' se
lutione' fit, h' fud'q' al' quod

Quid est re g'rat'q'!

R. hi non declarat rem de qua fit g'at'q', ut mult'
putant, sed re in ablativo latino ualeat facta, et
no' nudis uerbis, aut nudo g'rat'q'. Hae n. d'c re et uer
bis aliquid fieri, inter se differunt. Opponunt, ut
re facit mihi iniuria, qui mihi. Colaphu' infligit.

Mutuum in quibus consistit!

In is rebus, quae p' se numero et mensura g'rat'q'.
Commodatu' e' mutuo uis simile: sed differt quod mu
tuus in rebus q' resu' g'rat'q'. Commodatu' uero m'p' no
consistit.

Quid status in Commodato!

Solus et culpa et lenissima.

Quid in depositis! R. Solus dolus.

Quid in pignore! Solus e' culpa.

Quid est Stipulatio!

Stipulatio e' uerboru' g'rat'q' quibus ut qui in terro
g'at' daturu' fuduru' se ut q' interrogat' e' respondit.
Quamuis. L'odie null' stipulatio' sit usul, ut in uer' t'auer

radit lo stipulationu.

Stipulatio quotuplex?

quadruplex: Judicialis, lictoria, quætionis, cois
Et tam lictoria q' Judicialis.

Suntne alie stipulationes?

Sunt ut una e' in laudo, altera in faciendo: Una
e' certa, altera incerta, sed de his no' agim' hodie.

Actio stipulationis g'ctu qua
nascitur obligatio verborum.

Quæ Actio

Duplex, Condicio certæ, si stipulatio e' certa: actio
ex stipulatu, si stipulatio e' incerta.

Quot sunt g'ctus qui tm' nudo
Consensu fiunt?

Sunt quatuor: 1.º Emptio e' g'ctus dicitur Genitum
nominatq, bonæ fidei in quo p' gressum re' lictio con-
mutatq, ut re' ut venditor obligatq' ad tradenda re' q'
eiusq' transferendi dominium, aut p'cedenda eviczione.
Emptor gratia ad danti venditor, lictum, ut utriusq'
meratio p'tij non requiratur statim sed sola quæcio
sufficit. 2.º locatio e' g'ctus nominatq' bonæ fidei, in
visu carium in quo p'ponatur vel reru' usus pro certa
aliqua mercede g'ctus. Sed aiunturte' q' quod hie
voulta, usus, excludat abusu: Inel locatio e' persona
vel rei ad usum facta g'ctus p'uta mercede. 3.º
Mandatum e' g'ctus dicitur Genitum bonæ fidei nominatq,
quo alterius officium gratis suscipit ex quo alter

alteri tenet et ad id quod inter se obligat. Tunc tamen recipit
 Advocatorem solum accipere cum tamen mandatum tenentem
 id namque non ut necesse sit sed ut honorem interuenit.
 Differt mandatum a locazione quod illud gratis hoc pro ne-
 cede fiat. 4. Societas est quod est per societatem bonam
 et huius nominata, in qua bona fide et honeste societas
 de rebus honestis inveniunt, eo autem ut res operantur, communi
 rerum lucro et damnum inter ipsos communicant. Quibus
 hodie duplex taxatio addenda, quod est quod Juris Civilibus
 quo quis propria sua alteri coteretur, ita ut singulis
 annis modicum in recognitione directi domini
 a triennio noctuo potest in re suo caset.

Emptio quo duplex!

Duplex: fit vel scriptura, vel sine scriptura.

Quid proprium Emptionis? 1. Oblitum.
 Locationalis. 2. Mercor.

Quibus modis dissolvantur
 obligationes!

In 1. casu. hic tamen opponitur, quod obligatio quod est
 quo quis se ab obligatione liberat, ut quod alter
 dedit sine res sit sine primum ei tradit, quo factis
 omnes actiones ea de causa extra solutionem repetenda
 cadat. 2. Exceptio est liberatio Juris Gentium
 per mutuas interrogationes, quae per motum scripturae
 latiori utriusque scripturae ab eodem nexu traditio.
 3. nuda confessio seu voluntas similiter consensu
 gratia, ita dispensa dissolvitur.

Quasi tractus quot? 4.
Cui?

337

167

Oring negotiorum gestor, siquid negotia alterius quicquam
eum is honoris, fuerint gesserit. Etq. tutela administra-
tio d. adq. quo adulescens res minoris plene dominio administra-
ta tu ut cofido inuentario satisfact rem pupilli. ad
nisi fore, et si quid culpa vel dolo commisit administrationis
dammum sit. 39. Titulo hereditatis quicquid se rebus
habentibus misereat, vel pro herede gerendo oes obli-
gationes debita vel credita desinet, nisi se transferat.
49. Solutio miserit, factu, quocumque id soluit, quod non
debet, vel alteri soluit, quam cui debeat: Et quia omnis
actio q. g. Titulo miserit, d. i. qua tali non soluta reper-
tatur, paucis in casibus exceptis, ubi miseritu solutu am-
plius reperit non sit.

finis lib. 39. Titulo.

Incipit Liber quartus instit.
De obligat. ex delictis vel quas.

Delictum seu Maleficium quid!

Est factu quo quis alteri iniuriam laedit, sine ipsius, sine eius bona.

Quotuplex Delictum!

Complex: publicum, et crimine spejete d. et privatu
et proprie delictum vel maleficium latine d.

Ordinatus quotuplex!

Complex: Furtu, rapina, Sumpu, Furura.

Furtum quid?

Est studio fraudulosa invito bro, luri fauore; sua
vel ipsius rei, vel usus, possessionisue, quod l. anal. prohibita
est admittere.

Quotuplex est Furtus?

Duplex: Manifestus, nec manifestus.

Manifestus quid?

Qui sine ipso fulto comprehenditur, ut et is qui cito deprehensus
est quo furtum est: Veluti qui in domo furtum fecit et de-
prehensus antequam pariret, vel qui rem furatam
reus usus inest deprehensus fuerit, antequam ad eum locus
ferat quo deponere destinavit.

Nec manifestus?

Qui in re delicta suae bene colligere est.

Rapina quid?

Est delictum quo quis sine vim, ultionem vel compit vel iniuria
et hanc delictum actio oritur, qua intra annum quadruplex
sunt in quadruplo res ipsa contineat, potest postea simpli.

Dammus iniuria datur quid?

Est quo quis roget seruo, vel quadruplex si primum
necro vel alij rebus: Hoc est actio legis Regl. q. de
seruo aut aialij lapsi, claus nihil quent, eo anno plus
vini fuerit, de alij rebus nihil quent, nisi diebus
simis fuerit.

Quid Iniuria?

Haec sic descripta potest: delictum quo alterius existimatio laeditur.

Quotuplex Injuria?

168

Re sine facto, verbis et scripto: Actio ex eo est vel civiliter
vel criminaliter intentari. Actio autem annua nisi sit scripta
sola minima. Et hic illud, annus utitur, non est gratum.

Quae est poena Injuriae?

Si non erat legitima: Actio est poena quae continet arbitria
tione secundum gradum dignitatis, utque honorate, si laudis
tore agatur: nam si criminaliter poena vel est fustigium vel exilium.

Sum de quasi delicto?

Quasi delicta hic tria adferuntur. primum est Jud. male iudica-
tes: poena est si per imprudentiam, ut loquitur quantum
equum videbitur. Alterum si per dolum ut loquitur veritas
ratione litis. Tertium est Eiectio vel effusio ex Paravulo,
quia nocet alteri, poena huius est duplum damnae dati, sed
ob hanc liberam poena est, de cuius quid poena so-
lariorum, ob casu tunc poena arbitraria. Tertium est regli-
gestia Curatoris, tabularij aut executoris, per quos
ministri aliquis fuerat sunt, vel damnum fecerunt
poena est Supplum damni dati.

DE ACTIOIBUS Quid est Actio?

Actio est ius persequendi in iudicio, quod sibi debetur. Est
a. huiusmodi tria genera nuncupata, quia duae priorae
poena et ius, sine hac tertia essent inutilis. Est n. actio
remota iuris frequentissima, ad ius suum persequendum tam
in personis quam in rebus.

no ex Civilibus casis sed naturalibus, no Civilis sed naturalis
aegritate procedunt

Quae non Civiles quae?

in iudiciis, in iurando, in da ratio, in pignore

Quae Consideranda in actionibus
Civilibus?

In actionibus Civilibus tam in rem, quam in personam, id nro
considerandum, quae cuiusque actionis finis, ut in
re, in iudicio de dominio. In Confessoria et nega-
toria aut in rem, in actibus in personam obligatio.
In Pretoribus aut, haec duo necessitas, et aequitas ut hanc
hanc aequitas quia nro est aliquo in alterius hanc,
no locupletari. Actiones in factu, in personam, pauliz
aaa in rem quia hic sit nro in rem.

Actiones In personam Civiles?

De Conditata pecunia. De pignore. Actio ex iuramento.

Actiones In personam Poenales?

Abi Corrupti, ineluctantia in ius vocantur, si quis qui,
mit in ius vocantur. Actio de effusi vel cunctis
susceptorum Curatorum, contraria mandat.

Actiones In iudiciales?

De iudicialibus actionibus, quibus primo finis in rem an
in personam? R. in iudicio, in personam, rem.

Quae et quot sunt?

Sunt haec tres prima de libertate, an liber quis sit
an seruus. 2^a an sit libertus. 3^a an sit filius.

Quo differant istae tres?

In eo quod prima sit Civilis. reliquae autem sint Praetoriae.
An non sint plures actiones praedictae?

Unde et quarta est haec: an quis sit Civilis, sicut ea hodie non est in usu, vel deus, illa an liber vel servus, an libertinus vel peregrinus.

Quare dicuntur Praedictae?

Sicunt in ff. et in C. plurimum Judicia. Quod etiam vis habet, quia in genere plures actionum hae sunt tractatae.

Quae est secunda actionum divisio?

Haec est quod sunt rei persecutoriae; quoniam sunt per se persequitur, mixtae.
Quae sunt actiones rei persecutoriae?

Primum omnes in rem sunt rei persecutoriae. Ex personalibus vero omnes. Nam si personalis sunt, ex ipso sunt forentes: ut actio mutui, ex stipulatu, comitatu, depositu. Si sunt ex delicto tunc partim sunt iure per se, ut actio furti, iniuriam, et partim mixtae, ut actio vi bonae raptorum, vel actio legis aediliciae.

Quae sunt mixtae?

Jam haec sunt expostae, et etiam quae ob legatorum, et electorum et similibus locis relictorum, solutione, vel solutio, non delicta dantur.

An non sunt plures mixtae?

Sunt ut servus corruptus, actio familiae heredis, et copulatio et vicinia cognationis, quoniam sunt in rem, quam in personam. Unde et quarta res per hanc legitur peritio.

Qua est Principalis Divisio?

Haec quae omnes actiones vel in Simplex, vel Duplex, vel
Triplex, vel in quatuorplex dividuntur.

Quae Simplex Persequuntur?

Præterea ex genere, ut mutui, empti. Ex ipsius actio depositi
in tribus in actionibus. tunc non in reliquis casibus non sequitur.

Quae Sunt Actiones in Duplex?

Haec quatuor tunc adferuntur. 1^a facti nec manifesti: 2^a damni
iniuriam. 3^a depositi in tribus casibus nempe iniuriam, iniuriam
et amissionem, et rursus. 4^a actio per se corrupta. 5^a actio
legata in uno casu, nempe si relictum est pro loco et negotio
et differtur.

Quae Sunt in Triplex?

Adferuntur haec quatuor prima facti manifesti. 2^a actio per
se corrupta. 3^a actio in factu gratia calumniatorum. 4^a gratia
et gratia ex contractu et litium de gradatim modicus sportulata.

Quae est quarta et ultima Divisio huius?

Haec quae omnes actiones vel sunt bona fidei, vel in iudicio.

Quae et quot Sunt Actiones

Bona fidei?

1. Ex empto.	} 17.	Digniorum.	} 17.
2. Ex vendito.		Familiae transmissa.	
3. Ex locato.	} 17.	Ex divortio.	} 17.
4. Ex legato.		Estimatoria.	
5. Negotiorum gestorum.	} 17.	Actio ex mutuo.	} 18.
6. Mandati.		Actio ex hereditate.	
7. Depositi.	} 17.	Actio ex stipulatu.	} 17.
8. In iudicio.		Actio ex uno casu, nempe	
9. Tutelae.	} 17.	repetenda.	} 18.
10. Consoletur.			

Quae Sunt Actiones Auris Idij?

Sunt aliae pter iam expositas: gdtio fortij, gdtio
midebitij, actio ex stipulatu, ex tabularu actio.

Quae Sunt diffia int' has spes?

Haec tui' dicitur adferunt, prima in bona fidei actionib.
multu potest iudex, in strictis no potest. Et in bonis
fidei actionib. e' compositio: in strictis oleu non
erat, sed differentia est sublata.

Actiones Arbitrarie

Quae Sunt?

Sunt haec q' non pendunt ex arbitrio iud. sed nisi ar-
bitrio iud. res satisfiat actori gdeuatur.

Quot et quae Sunt?

Adferuntur hae q' itae. ja publiciana. 2^a. Peruiana.
3^a. quasi Peruiana. q' quod mety ita. 5^a. q' dolo
malu factu. 6^a. de eo quod certo to p'usu. 7^a. ad
exhibendu: omnia tunc in arbitrijs, quam in bonae
fidei actionib. Iudex multu potest, si ei p' mittitur
ex aequo et bono arbitrare, quatin actori debet
satisfieri, quia in eo generu q'it' in quo differentia
e' in foro hae miserrime g'it'atij, tam a' iudicib.
quam a' litigatorib. eorum aduocatis. Itaq' sicut
uel obseruant iudices plus de posse in bonae fidei
actionib. et minus in strictis: Idem de arbitrijs
tam litigatores q'q' iustij actores et rei, uerba
aduocati, ignorant uel non obseruant, ditor' in
bonae fidei iudicijs. Vg. in strictis petitu' certu'

In bona fidei incertu. Certu aut ut peto. ius aureum ex ma
 tuo. Quortuz ut peto. ex empto, quantum bona fidei spectat
 lxx. Sed ni fero hodie actiones semper petunt certu. si
 et reprobant recte exipere, ut actores agere, nam in
 iudicij reprobare seipso. Et ipse opponere exemptione
 debet. ni bona fidei no debet.

Obiectio.

Quod si hoc in iudicij in actionibus bona fidei et
 contrarij eliminare ex arquo et bono, et eo sequitur
 posse quilibet ferre sententiam incertuz.

Quidam curare debere ut sententia ferat certuz.
 In certa pecunia, vel rei, puta certu aureoru, qd est pecunia
 vel qualitas certa, ut doniq aut fructu talis qd est res certa
 itaq de incertu quantitate fuerit actu, ut si actu seu peti
 tuz sit, quantum ex bona fide dari fieri oportet. Et quantum
 intravit actori, quoties petitio fit in actionib. bona fidei
 deij, sicut in gely, ut emptione, locatione, deposito comoz,
 dato. Et quia huc de casu dicunt incertuz, ut extra mutuo
 et stipulatio dicunt incertuz, quia ni hie certa petitio pecu
 nia, ni illis incerta, puta id quod niterent, quod est
 incertu, sed quid si no potest certa quantitate sententia ferre!
 Hoc casu excusatz nunc iudex quod possibile curare debet
 ut certu ferat sententia.

Alia Obiectio.

Atq, si id quod niterent petit, bona fidei iudicij
 omnibus id incertuz. qd in iudicij semper iudicabit
 incertuz. sicut profert sententia certe quantitate.

Sed quid si nung detur actor?

37
172

Et hunc errorem corrigere sine emendare p petitione atq libello.

Quaerunt Interpretes quidam liceat actori

libellum sine emendare?

Huius q^o q^o difficultior e, et in tractatib^{us} hi^{is} trib^{us} m^oditat^{is}.
iudicib^{us} quoadm^o id liceat, nempe donec sententia ferat^{ur},
sic n^o alij aut imp^{er}. In eod^{em} iudicio corrigere p mittit^{ur}.
Quibus aut^{em} durat usq^{ue} ad sententiam, missiva, pprie a
lite g^oluta.

Quaeritur an semper qm^o d^ont^{ur} in tm^o
sentia iudic^{is} corroborare debeat?

Si n^o sp^{er}, nam excipiunt^{ur} hi^{is} sex casub^{us} p^{ri}nc^{ip}al^{it}er
de sententia. 1° in actione de dote. 2° in actione pro
socio. 3° si p^{ro}curator, patronus vel donator ex donator
quoniam. 4° si debitor q^{ui}tra debet^{ur} creditor sine actor.
5° si debitor bonis suis cessent.

Quaeritur an quis actione possit
venire ex alio q^{ui} d^ont^{ur}?

Regula est neminem obligari aut venire posse ex altero
re q^{ui} d^ont^{ur}, sed ex suo, ut re q^{ui} ex delicto alterius, sed
suo ut h^{ic} l. 2. C. de uxore pro marito: ut ex del^{ic}to
illo mariti, ut ex delicto, puta furto ipse t^{er}ce^{us}
n^o ex uxore. Et q^{ui}tra ex debito uxoris n^o t^{er}ce^{us}
mariti iure civilⁱ, nisi p^{ro}curator, vel n^obil^{is}. aliud sit
receptu^m. Excipiunt^{ur} q^{ui}traq^{ue} liberorum et servorum. Nam
delicta sine uxore servorum, ex quib^{us} t^{er}ce^{us} p^{ro}curator
et quoniam ut l. 2.

Quot Sunt Actiones quibus queritur pater vel dng?

Ex gradu filij vel seruj sunt sex

1. In iudicium	4. Tributoria
2. Exactoria	5. De pecunia
3. Inhibitoria	6. De rem verso

Ne haec actiones ex alieno gradu filij vel seruj in patrem vel dngm competentes sunt pitoria!

Non e quia iure Civ. ut modo dictu e ex alieno gradu nemo obligatur, sed sibi prodesse et nocere debet non alijs.

Quot Sunt Actiones quibus queritur pater vel dng ex alieno gradu queritur?

Non e quia pater et dng ex liberorum et seruorum gratia, comodu libe, et proinde in condanna qd alijs ab eis seruire agunt e, et equitate malis pitor sperare solet. Et haec de g. lib. fil. et seruo.

Quid de corus delictis sine noxijs?

Ad. in delictis filiorum suorum ipsos queritur debere non e eundem parentum. Ex seruum a. delictis sine maleficijs et noxijs, ut furto, rapina, & dno. huiusmodi pater queritur sed noxal, in actione. Cuius actionis huiusmodi e effectus ut dng ob seruj maleficijs queratq potest liberum de ditione re seruj h. si noxal datur vel propterea maleficijs seruili saluere dng potest seruum noxal debere actori.

Quod si nō s'ens sed aial alteriq
alteri noceat. An et hoc casu deq
actio gtra h'm aiatil, ut gtra
h'm s'ens?

343
173

R. sari, sed noxale tm: Vt si qd tuq calu me
perussit, et me laesit, de hoc damno, habeo gtra
te actione sed noxale tm, h' ut si noliq mihj damnu
miedu' levare p'or detitione equj absoluj. q' damnu
ab aiatil di' pauperum: Veru' har actio h'iet, si
quadrupla pauperum fuisse dicat.

Actio dicitur de actionibus, quibus, et gtra
quos et in qm computare vel dert?

Quaestio an quis agere possit in
Judicio, nō tm suo voce,
sed et alieno.

R. olim nō potuisse nisi suo: Excepit trib. casib.
pro populo, pro libertate, pro tutela, quib. casib.
adictiq' e' quatuor l. homicidij pro absero reis causa
uel casto ab hoste. Hodie, pt quis agere nō pro
s'ens, sed p' et per se, et per Invenitorem.

Notandum is q' agit alieno in
Judicio ita agere sicut satis,
et acione.

R. in iudicio vel e' actor, vel e' reus, et actio vel
reus, vel in persona. Unde q' dicitur de iure veteri
vel de novo s'm hab. 7. s'oluntates, h' p'one actionis, et
q' iuris distinguit, an et q' s'ententia s'ententia sit
iusta.

Quæritur quamdiu durent actioes!

Q. olim actiones Quilæ fuisse perpetuas: hinc
fuisse annua. At hinc Quilæ ne esse perpetuas
nec rem quam in personam, 30. & triginta annis in
rem eo. annis, exceptis quibusdam q. minoris
natura, ut quædam in officio, & hinc, quæ sunt
et quibusdam q. minore tpe, ut hypothecaria quæ cetero
cusu 40. annis finit.

Quid de Oretorijs!

~~Nihil in q. mutatur!~~

Sed moriente aliquo cuius gratia quem
competit actio postea sit extincta
an in non sit, sed detur contra
heredem!

Q. actiones ex q. lib. distinguenda esse ab actionibus
ex delictis: nam actiones ex q. lib. dantur et hereditariæ
et gratia hereditariæ: Ex delictis si sunt rei p. ueritate
vix et dantur: si sunt p. ueritate non dantur.

Utrum hæc distinctio et post litem
a defuncto q. testatur, locum?

Q. no habere: est n. regula Juris ut sine dicitur
actiones actiones a defuncto semel q. testatur esse
perpetuas q. hereditariæ sine dantur. h. hereditariæ.
Q. in hereditariis. Hæc de actionibus. h. remedia
q. res competit, nempe exceptionibus.

Quot et quae sunt Excepti,
omnes Divisiones!

345
174

Sunt plures, sed duae tm' hic adferuntur istae, prior
omnis exceptio vel est Civilis, ut no' mutuae pecuniae
vel e' h' tora, ut plerumq' oes ut parti e' doli.
Altera diuisio, dures exceptiones, vel sunt perpetuae
et pemptoriae, vel sunt temporales et dilatoriae.

Quot et quae sunt Emptoriae sine
Dilatoriae!

Sunt plurimae, sed hic tm' quinque exponuntur. 1^a q' actus
causae. 2^a doli ne factus. 3^a pacti. 4^a Juris iurandi.
5^a rei iudicatae.

Quot sunt temporales sine
Dilatoriae!

Tres tm' hic adferuntur. 1^a numerata pecuniae. 2^a pacti
et ad certu' tempus. 3^a procuratoria: his duabus hinc
sponsis. utri et 3^a adijij: quae omnes adiuvent sunt
vel persona, vel sunt rei cohaerentes: hic uimpe
tuae fitis sponsis, illic u' non.

Præter haec remedia
sunt tria.

Sunt nempe replicatio actoris, et duplicatio rei, et
sub triplicatio actoris.

Etne Interdictum actoris remedium
ab Actore distinctum!

olim erat: hodie autem pro interdictis sublati utimur
actoribus. eorum loco.

Differuntne et hodie hæc acti-
ones pro Interdictis ab
alijs actionibus?

In forma et modo, siue in praxi non differunt: sed in
re et eam tñ: In eo qd eam interdictorum siue acti-
onum pro ipsa possessione. Causa autem aliarum actionum
est ius, ut dominium & obligatio.

Quid est possessio?

Sens Novus.

Quotuplex est possessio?

Duplex. Civilis et naturalis.

Quot sunt divisiones Interdictorum?

Sunt plures, sed tres precipue qd et hic exponit
In qd via vel sunt prohibitoria, vel sunt resti-
tutoria, vel exhibitoria.

Quæ est Secunda?

Quædam sunt adipiscende possessores, qdam retinende
quædam recuperandæ.

Quæ est Tertia?

Quædam sunt simplicia: qdam duplicia. Exempla
de singulis habentur in Paulit. tit. de Interdictis.

Quæ est poena temere Litigantium

Vel quæ sunt remedia qd hærent,
meritatem?

Suo hic adferuntur. in Quirarum calumniae Judicia.
 In eadem rei quid inficiantur dupli in quibusdam
 casibus: actoris. n. olim erat pars litis decima, q. prope
 ni militi. sublati. Est et alia poena cuius actori et rei
 sumptus remp. litis, quos videt. p. d. et victor.

Quod est Officium Judicis!

Primum generale, hoc est iudicium. Item h. n. pro suo
 arbitrio: Sive et specialiter in singulis actionibus.
 q. sic iudicis officium, quia liquet. solet. in fidei.
 creditatis causa septem tui specialia actionum adferuntur.
 prima est iudicium reale. 2. actio in re sine re iudicium
 diotio. 3. hereditatis petitio q. actio ad exhiben-
 dum. 4. 5. 6. et 7. sunt tria illa iudicia mixta, p. d.
 q. h. hereditatis co. h. iudicium, et Virum regnum
 clorum.

Aut aliquid proprium in istis mixtis!

Est hoc q. in his lib. q. Sextentia iudicium
 q. hic vocat. adiudicatio, domini transferre
 in eum, cui per iudicem res fuit adiudicata: in alijs
 actionibus. per sententiam, n. transferre domini
 sed per traditionem.

Et haec haec de Ordinatis iudicijs.

Quid dicendum de Sub.
Judicijs!

De his hic tit. alio afferuntur tñ quatuor ista. in
tit. niter privati et pub. Justicia. 4. m. Viderunt
dicant publica. 3. m. Eorum divisio ne capitalia.
7. m. Singule special publicorum y oia facile ex
dua lectione Tit. Intelligunt.

[Large decorative flourish]

A. *[Small flourish]*
F. Innia ad Maiorem De; Disparum M.
Virginis Maria Gloria
R.

[Large decorative flourish]